

Onderwerp	Stand van zaken opvang van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers en statushouders en alleenstaande minderjarige vluchtelingen per 1 maart 2026
Nummer	2026/117541
Portefeuillehouder	Wienen, J., Roduner, F.J.
Programma/beleidsveld	2.3 Opvang, wonen en herstel
Afdeling	MO
Auteur	Buisman, S., Esselink, H.
Telefoonnummer	
Email	sbuisman@haarlem.nl , hesselink@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Haarlem voldoet aan de landelijke opgave van de Spreidingswet en biedt het vereiste aantal opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. De huisvesting van volwassen statushouders blijft, door het gebrek aan sociale huurwoningen, een uitdaging.</p> <p>Nu we voldoen aan de Spreidingswet verschuift de focus van noodopvang naar meer vaste opvanglocaties voor asielzoekers. Dit bespaart kosten. Voor Oekraïense vluchtelingen ligt de nadruk op de overgang van opvang naar duurzame huisvesting, aangezien het landelijke opvangbeleid voor deze groep in 2027 verandert.</p>
Behandelaar voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissies <i>Bestuur en Ontwikkeling</i> conform de gemaakte afspraken om de gemeenteraad twee keer per jaar te informeren. Het college stelt voor om de toezegging 2025/0699347 "Informeren over bijzonderheden opvanglocaties" met deze informatienota af te doen.
Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none">• Definitief regioplan opvang asiel Kennemerland• Raadsbesluit Aankoop en transitie perceel met opstallen Kleverparkweg 17• Raadsbesluit Locatiekeuze asielzoekerscentra (AZC) in Haarlem en uitbreiding tijdelijke opvangcapaciteit• Raadsbesluit Kredietaanvraag aankoop pand Kruisstraat 30-32• Informatienota Stand van zaken opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers en statushouders en alleenstaande minderjarige vluchtelingen op 1 januari 2026
Besluit college d.d. 31 maart 2026	<p>1. Het college van burgemeester en wethouders stelt de informatienota aan de commissie vast.</p> <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Aanleiding

Twee keer per jaar informeert het college de gemeenteraad met een informatienota over de stand van zaken opvang Oekraïense ontheemden, asielzoekers, statushouders en alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers). Deze informatienota wil voorzien in een integraal en overzichtelijke update per 1 maart 2026. Vanwege de (gedeeltelijk) nieuwe gemeenteraad is deze informatienota uitgebreider en verschijnt eerder dan gebruikelijk.

2. Opvang per doelgroep

Opvang Oekraïense vluchtelingen

Inspanningsverplichting rijk: per 1-7-2025: 977 personen

Werkelijke capaciteit per 1-1-2026: 1.040 personen (758 GOO*, 282 POO**)

*Gemeentelijke Opvang Oekraïners

** Particuliere Opvang Oekraïners

Richtlijn Tijdelijke Bescherming

Na de Russische inval in Oekraïne in 2022 heeft de Europese Unie een speciale regeling in werking gesteld: de [Richtlijn Tijdelijke Bescherming](#). Deze regeling zorgt ervoor dat Oekraïense vluchtelingen snel en eenvoudig hulp krijgen in EU-landen. Door deze regeling konden Oekraïense ontheemden in Nederland verblijven zonder een lange asielpcedure. Dit ontlast ook de asielketen. Oekraïense Ontheemden hebben recht op opvang, kunnen direct werken en hebben toegang tot zorg en onderwijs. De regeling werd jaarlijks verlengd door de Raad van de Europese Unie en geldt inmiddels tot 4 maart 2027. De huidige verwachting is dat de Europese Unie deze richtlijn niet meer verlengt. Het vorige demissionaire kabinet heeft in een kamerbrief d.d. 28 november 2025 een meerjarig perspectief geschetst voor de Oekraïense ontheemden in Nederland als uitwerking van een gecoördineerde Europese aanpak. In deze brief wordt voorgesteld om Oekraïners in Nederland na maart 2027 een rechtmatig verblijf voor 3 jaren ("transitiedocument") aan te bieden om zich voor te kunnen bereiden op terugkeer naar Oekraïne. In deze 3 jaren is de rechtspositie zoveel mogelijk gelijk aan andere ingezetenen van ons land. Zo kunnen zij met een transitiedocument werken zonder tewerkstellingsvergunning, een zorgverzekering afsluiten en studeren tegen een laag tarief. Ook wordt de huidige opvang in het kader van de RTB dan omgezet naar huisvesting waar dat kan, zodat ze zelf huur kunnen betalen.

In het voorjaar van 2026 geeft het kabinet meer informatie over de rechten, plichten en voorzieningen die bij het transitiedocument horen.

Inspanningsverplichting en opvang in GOO/POO

Gemeenten hebben een inspanningsverplichting voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Per 1 juli 2025 werd deze inspanningsverplichting die de rijksoverheid van gemeenten vraagt, vastgesteld op 109.000 personen. Voor Haarlem volgde hieruit een opgave van 977 personen. Haarlem biedt momenteel circa 1.040 opvangplekken aan Oekraïense ontheemden. De opvang vindt plaats in de

GOO (Gemeentelijke Opvang Oekraïners) en in de POO (Particuliere Opvang Oekraïners). De Oekraïense vluchtelingen in de POO verblijven bijvoorbeeld in een huis, appartement of andere woonruimte van een privépersoon. Dit betreft ongeveer 280 personen.

Huidige gemeentelijke opvanglocaties

De gemeente Haarlem biedt momenteel aan ruim 750 Oekraïners opvang op de volgende gemeentelijke opvanglocaties.

- *Cruiseschip MS Carissima*. Circa 170 Oekraïense vluchtelingen verblijven op dit riviercruiseschip dat aan de Spaarndamseweg ligt ter hoogte van het project Sonneborn/Bloom. Het cruiseschip is door de gemeente gehuurd tot april 2027.
- *Hotels en 2 kerkgebouwen*. In hotels in het centrum en in 2 kerkgebouwen biedt de gemeente opvang aan ongeveer 163 personen. De hotels en de kerken worden door de gemeente gehuurd en zijn beschikbaar tot wederopzegging door de gemeente of door de eigenaar.
- *Laan van Decima*. In 60 units wordt aan 123 Oekraïense ontheemden opvang geboden; eerder verbleef deze groep in de locatie Meesterlottelaan 301. De gemeente huurt deze units tot 30 april 2028. Daarna is een jaarlijkse verlenging mogelijk of de mogelijkheid tot koop van de units. De locatie aan de Laan van Decima is beschikbaar tot eind 2028 in verband met de start van de projectontwikkeling Oostpoort.
- *Woudplein*. In 86 units wordt aan circa 177 Oekraïense ontheemden opvang geboden. Deze units zijn eigendom van de gemeente Haarlem. De locatie aan het Woudplein is beschikbaar tot eind 2028. Daarna is de locatie eveneens nodig voor de start van de planontwikkeling Oostpoort.
- *Klein België*. Eind 2025 verhuisden 125 Oekraïense gasten van hotelkamers en het cruiseschip naar deze nieuwe opvangvoorziening. De gemeente heeft deze tijdelijke zorginstelling gekocht. De locatie aan de Belgiëlaan 3 is beschikbaar tot en met eind 2028 in verband met het project Sportpark Spaarnepark.

Uitbreiding capaciteit opvang Oekraïense ontheemden

- *Florence Nightingalestraat 3*. Op dit perceel stond eerder een gemeentelijke gymzaal die na jarenlange leegstand werd gesloopt. Er wordt gewerkt aan een plan om op dit perceel flexwoningen voor een periode van 10 jaar voor circa 50 Oekraïense vluchtelingen te realiseren waarbij eerdere projecten aan Woudplein en Laan van Decima als voorbeeld dienen. Naar verwachting worden deze units eind 2026, begin 2027 opgeleverd.
- *Kruisstraat 32*. Het voormalig winkelpand van Jan Sikkes is aangekocht en wordt getransformeerd naar een fietsenstalling op begane grond en kelder respectievelijk woonunits voor Oekraïense vluchtelingen op de verdiepingen. De planning is voornamelijk gericht op oplevering eind 2026, begin 2027. Verwacht wordt dat hier 43 zelfstandige woonunits gerealiseerd kunnen worden voor kleinere leefeenheden.

Uitdaging voor 2027 en 2028

Alle huidige opvanglocaties zijn tijdelijk of niet geschikt om te dienen als huisvesting in plaats van opvang. Met het oog op de mogelijke beëindiging van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de oproep van het kabinet aan gemeenten om waar mogelijk te voorzien in zoveel mogelijk genormaliseerde woonruimte voor Oekraïense ontheemden in Nederland, wordt in kaart gebracht of er mogelijkheden zijn om in Haarlem het aantal zelfstandige wooneenheden voor Oekraïense vluchtelingen te vergroten.

Eigen bijdrage

Vluchtelingen uit Oekraïne met een baan of eigen inkomsten betalen sinds 1 juli 2024 mee aan hun opvang in een gemeente. Zij krijgen geen leefgeld meer.

Per 1 oktober 2025 werd de eigen bijdrage voor de exploitatiekosten van gemeentelijke opvang verhoogd van € 105,00 naar € 244,22 per maand per volwassene met voldoende eigen inkomsten. De bijdrage voor kosten van catering (waar van toepassing), is met € 252,18 per maand per volwassene gelijk gebleven. Het overgrote merendeel van de Oekraïense ontheemden in Haarlem voldoet de opgelegde bijdragen.

Opvang asielzoekers

Opgave capaciteit: 963 personen (verdeelbesluit d.d. 19/12/24)

Actuele capaciteit: 1.004 personen (incl 120 statushouders tussenvoorziening Laan van Decima)

Spreidingswet

Op 23 januari 2024 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wet 'Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' ([Spreidingswet](#)). Doel van de wet is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten. Met de Spreidingswet krijgt elke gemeente de taak om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. De wet is 1 februari 2024 in werking getreden. Het kabinet-Jetten wil de Spreidingswet voorlopig in stand houden totdat er genoeg structurele opvangplekken voor het COA gerealiseerd zijn.

De Spreidingswet kent telkens een cyclus van twee jaar. Een cyclus start met de capaciteitsraming waarin de minister aangeeft hoeveel opvangplekken per provincie gerealiseerd moeten worden. De provincies hebben vervolgens tot 1 december de tijd om samen met gemeenten een plan te maken hoe zij deze opvangplekken realiseren. De minister neemt vervolgens, rekening houdend met het provinciaal plan, uiterlijk een verdeelbesluit op 31 december waarin is opgenomen hoeveel opvangplekken elke gemeente moet realiseren. Deze opvangplekken moet een gemeente vervolgens gerealiseerd hebben op 1 juli van het jaar daarop.

De minister heeft onlangs een nieuwe capaciteitsraming gepubliceerd. Dit laat voor de regio Kennemerland het volgende beeld zien:

	Indicatieve opgave obv capaciteitsraming 2026		
	totaal	regulier	amv
Beverwijk	206	193	13
Bloemendaal	151	141	10
Haarlem	891	834	57
Haarlemmermeer	937	877	60
Heemskerk	202	189	13
Heemstede	172	161	11
Velsen	347	325	22
Uitgeest	79	74	5
Zandvoort	85	80	5
Kennemerland	3.070	2.874	196

Voor Haarlem betekent dit een vermindering van 72 asielopvangplekken. In het verdeelbesluit dat is vastgesteld op 19 december 2024 heeft Haarlem namelijk een taakstelling opgelegd gekregen voor het realiseren van 963 asielopvangplekken.

Samenwerking in de regio

Vooruitlopend op de komst van de spreidingswet is in 2023 samen met 8 gemeenten in Kennemerland een [regioplan](#) opgesteld waarin beschreven is hoe de regiogemeenten samenwerken aan de opvang. In dit eerste regioplan is uitgegaan van een regionale opgave van 2.043 permanente opvangplekken. Voor Haarlem betekende dit 620 plekken. Deze opgave was gebaseerd op de landelijke raming asielinstroom 2023. Toen de Spreidingswet is vastgesteld en de capaciteitsraming van 31 januari 2024 met 3347 plekken fors hoger lag, hebben de regiogemeenten gezamenlijk de strategie bepaald om de eerder genoemde 2043 plekken in te vullen met duurzame opvangcapaciteit. De overige opvangplekken vullen de gemeenten in met een flexibele schil van (crisis)noodopvangplekken. Hiermee dragen de gemeenten bij aan een stabiel opvanglandschap dat duurzaam én wendbaar is. Het realiseren van duurzame opvangplekken is daarnaast ook een stuk complexer en vergt meer tijd dan het creëren van (crisis)-noodopvangplekken.

De regiogemeenten werken de komende periode samen aan een nieuw regioplan voor 2027/2028 voor de invulling van de taakstelling. Zoals hierboven aangegeven zal de voorlopige capaciteitsraming eind dit jaar moeten resulteren in een nieuw verdeelbesluit; op dat moment is de nieuwe wettelijke opgave definitief.

Huidige opvanglocaties

De actuele capaciteit in Haarlem is 1.004 opvangplekken in diverse opvanglocaties.

De gemeenteraad heeft op 20 april 2023 besloten om twee locaties aan te wijzen voor de komst van een azc in Haarlem, te weten Meesterlottelaan 301/Dreef 48 en Zijlweg 245. Hier is ruimte voor in totaal 620 personen. Van deze twee eerder aangewezen structurele asielopvangvoorzieningen in Haarlem kon per 1 oktober 2025 de eerste als noodopvang van start aan de Meesterlottelaan 301. Hier biedt het COA opvang aan 210 personen waaronder ongeveer 70 kinderen. De 210 opvangplekken worden op deze locatie volgens de huidige planning najaar 2026 aangevuld met nog eens 100 plekken in het aanpalende gebouw met huisadres Dreef 48. Na de start als noodopvang werkt het COA aan een structurele asielopvang met een reguliere vergunning.

De tweede locatie aan de Zijlweg 245 is meer gecompliceerd en vergt meer tijd om tot overeenstemming te komen met de huidige eigenaar, huidige huurder en het COA. Het college blijft hard werken aan een oplossing die moet leiden tot een structurele asielopvang op deze locatie voor 310 plekken. Gestreefd wordt naar een college- en raadsvoorstel over dit onderwerp medio dit jaar, afhankelijk van het verloop en de uitkomst van de onderhandelingen met genoemde partijen.

De overige plekken worden in Haarlem ingevuld met 3 cruiseschepen, noodopvang in de Beijneshal, units voor statushouders en hotel Van der Valk.

- *Drie cruiseschepen.* Het COA biedt aan circa 350 asielzoekers noodopvang op 3 cruiseschepen die in Haarlemse wateren zijn aangemeerd: 2 schepen met 200 asielzoekers liggen al langere tijd in de industriehaven aan de Conradkade in de Zuiderpolder; 1 schip met 150 asielzoekers ligt tijdelijk tot en met de week van 11 mei eveneens aan de Conradkade vanwege de start van de commerciële cruisevaart in het voorjaar, om daarna weer terug te keren naar de Spaarndamseweg ter hoogte van het project Sonneborn/Bloom. De dagelijkse leiding op alle cruiseschepen wordt door het COA zelf verzorgd. De huurovereenkomsten en alle kosten worden eveneens door CAO verzorgd.
- *Beijneshal.* De gemeente Haarlem biedt aan 100 asielzoekers noodopvang in de Beijneshal die voor dit doel intern is voorzien van units die geborgenheid en privacy bieden. In opdracht van de gemeente verzorgt na een aanbestedingsprocedure het bedrijf Woonfervent, de dagelijkse woonbegeleiding op locatie. Alle kosten worden volledig vergoed door het COA.
- *Van der Valk hotel Haarlem-Zuid.* Het COA heeft een overeenkomst gesloten over het gebruik van hotelkamers als noodopvang asielzoekers. In hotel Haarlem-Zuid gebruikt het COA tot 1-1-2027 totaal 117 kamers voor in totaal 224 asielzoekers.
- *Laan van Decima.* Op de Laan van Decima wordt aan 120 statushouders opvang geboden in afwachting van een aanbod passende woonruimte in Haarlem. Deze tussenvoorziening (ook wel doorstroomvoorziening genoemd) wordt door het COA geëxploiteerd en gefinancierd.

Het college blijft zich inspannen om te voldoen aan de Spreidingswet. Nu Haarlem erin is geslaagd om aan de kwantitatieve opgave van de wet te voldoen, betekent dit dat de realisatie van nieuwe opvangvoorzieningen gepaard zal gaan met afbouw van bestaande (nood)opvang. In goede samenwerking met het COA zet het college daarbij in op het vervangen van noodopvang op cruiseschepen, in hotelkamers en in de Beijneshal, door accommodaties die -hoewel sober- geschikt zijn voor reguliere asielopvang en dus langer durend verblijf. Ook zijn op de langere termijn de kosten van noodopvang meestal veel hoger dan die van reguliere opvangvoorzieningen. Indien gemeenten niet voldoen aan de taakstelling van de Spreidingswet kan interbestuurlijk toezicht plaatsvinden. De vorige minister van het kabinet Schoof heeft hier geen uitvoering aan gegeven. Het ministerie heeft aangekondigd dat er begin april toezichtsbrieven door de minister gestuurd gaan worden. Haarlem voldoet zoals vermeld aan het geldende verdeelbesluit.

Op dringend verzoek van het COA heeft het college ingestemd met de kortdurende huur van maximaal 100 hotelbedden in het StayOkay hotel van kerst 2025 tot uiterlijk 1 maart 2026. Deze opvang is inmiddels conform afspraken met COA per 1 maart jl beëindigd.

Asielwetten

Nog net voor de jaarwisseling stemde de nieuwgekozen Tweede Kamer in met asielwetten van het demissionaire kabinet. De Eerste Kamer streeft ernaar het plenaire debat over de Wet invoering tweestatusstelsel, de Asielnoodmaatregelenwet en de Novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf te houden op 14 april 2026.

Opvang AMV-ers

Alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers) vormen een groeiende groep in de asielketen. Het gegeven van de minderjarigheid zonder ouders of verzorgers in ons land, vraagt specifieke opvangvoorzieningen. Daaraan bestaat landelijk al jarenlang een groot tekort, reden waarom het Rijk meermaals aan gemeenten dringend heeft verzocht hier ruimte voor beschikbaar te stellen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen minderjarigen die in afwachting zijn van een beslissing op de asielaanvraag ("AMV-asiel") respectievelijk minderjarigen aan wie door de IND reeds een verblijfstitel voor Nederland is toegekend ("AMV-status"). Voor beide deelgroepen hebben gemeenten een opgave te voldoen. Voor de groep AMV-asiel is dat onderdeel van de opgave opvang asielzoekers volgens de Spreidingswet; voor AMV-status is dat onderdeel van de taakstelling huisvesting statushouders die in de Huisvestingswet is opgenomen.

AMV-ers asiel

In Haarlem is geen opvanglocatie voor AMV-ers zonder verblijfsvergunning gerealiseerd. In de regio Kennemerland zijn in het huidige regioplan 2025/2026 afspraken gemaakt om de opgave volgens de Spreidingswet in te vullen door opvangvoorzieningen te realiseren in Velsen, Bloemendaal en Heemstede. In de nieuwe capaciteitsraming heeft Haarlem een opgave van 57 plekken.

AMV-ers status

Opgave capaciteit: 28 AMV (1e halfjaar 2026)

Actuele capaciteit: 0 AMV-ers

Alleenstaande minderjarige vluchtelingen die een verblijfsvergunning van de IND toegekend hebben gekregen moeten door de voorgedijntelling NIDOS opvang worden geboden totdat ze meerderjarig worden. De start van de eerste opvangvoorziening in Haarlem voor 13 jongeren aan de Asterstraat, is na een langdurige vertraging nu gepland op 4 mei 2026. Er komen 13 alleenstaande meisjes van 15 tot 18 jaar wonen. Er is een klankbordgroep gevormd waarin wijkbewoners kunnen bijdragen aan de voorbereidingen en start van de woonvoorziening.

Een tweede kleinschalige wooneenheid voor maximaal 20 minderjarige AMV-ers met verblijfstatus staat gepland voor begin 2027 aan de Kleverparkweg 17. Ook hier is een klankbordgroep gevormd

waarin wijkbewoners meegenomen worden in de voorbereidingen en start van deze woonvoorziening.

De AMV-ers die in Haarlem komen wonen in genoemde woonvoorzieningen, tellen mee voor de wettelijke taakstelling huisvesting statushouders.

Huisvesting statushouders

Opgave capaciteit: 222 personen inclusief 28 AMV per saldo (1e halfjaar 2026)

Actuele capaciteit: 26 personen (per 1-3-2026) en 0 AMV-ers

Het jaar 2025 is geëindigd met een achterstand van 100 personen. Deze achterstand wordt opgeteld bij de nieuwe taakstelling voor het 1^e halfjaar 2026. Deze omvat 121 personen zodat per saldo de taakstelling voor Haarlem nu per saldo 221 personen omvat (inclusief de eerdergenoemde indicatieve opgave AMV-ers met status). In nauwe samenwerking met de woningcorporaties wordt ingezet op het inlopen van de achterstand waarbij de realiteit is dat er een groot tekort aan sociale huurwoningen bestaat. De beoogde start van de hierboven vermeldde wooneenheden voor AMV-ers zal eveneens bijdragen aan het verminderen van de opgelopen achterstand. Het college blijft zich inspanssen om de achterstand volledig in te lopen en weer te voldoen aan de wettelijke taakstelling.

Het nieuwe kabinet trekt het wetsvoorstel van het vorige kabinet in, dat moest regelen dat statushouders niet meer automatisch voorrang krijgen bij het toewijzen van sociale huurwoningen. De minister gaat een nieuwe wet maken die beter uitvoerbaar is. In deze wet krijgen statushouders dezelfde positie als andere woningzoekenden op de huurmarkt. De minister wil met gemeenten in een convenant afspreken dat er snel flexibele woonlocaties voor statushouders komen zodat mensen met een verblijfsvergunning kunnen vertrekken uit de asielzoekerscentra. De nieuwe wet zal pas ingaan als er voor voldoende alternatieve huisvesting is gezorgd. Tot die tijd kunnen gemeenten voorrang geven aan statushouders en zo voldoen aan de taakstelling.

Samenvattend

1. Haarlem voldoet aan de landelijke inspanningsverplichting opvang Oekraïense ontheemden. De aangekondigde beëindiging van de Europese richtlijn tijdelijke bescherming per 4 maart 2027 noopt tot het voorbereiden van maatregelen voor de nieuwe rechtspositie van Oekraïense ontheemden in Haarlem.
2. Haarlem voldoet kwantitatief aan het wettelijk verdeelbesluit voor de opvang van asielzoekers volgens de Spreidingswet. Het beleid is gericht op het vervangen van accommodaties voor noodopvang door zoveel mogelijk toekomstbestendige, reguliere opvang op de eerder aangewezen locaties Meesterlottelaan 301/Dreef 48 respectievelijk Zijlweg 245.
3. Haarlem heeft een achterstand op de wettelijke taakstelling huisvesting statushouders. Ingezet wordt op het inhalen van die achterstand, onder meer door de realisatie van kleinschalige wooneenheden voor minderjarige statushouders.